

Iskustvo iz prakse:
PRIMJER EKO - ŠKOLE
U GRADU PREGRADI

SREDNJA ŠKOLA PREGRADA
I UČENIČKI DOM

Međunarodna konferencija
„Z lokalno pridelano hrano in gibanjem
do zdravega življenjskega sloga“
u organizaciji Društva DOVES-FEE, Slovenija, lipanj 2021.

Danijela Majcenić, prof.
koordinatorka Eko škole

GRAD PREGRADA

- 6 500 stanovnika
- 68 km² površine
- gusto naseljeni prostor
- obrtničko središte: Oki Pregrada, Kostelpromet, Metalmont, Kunateks, Niskogradnja, Staklorez...
- prostorne i prirodne pretpostavke omogućuju daljnji gospodarski razvoj u proizvodnim i uslužnim djelatnostima, posebno u turizmu

Pregrada je danas perspektivan gradić koji teži napretku i razvoju, posebice u sektoru odgoja i obrazovanja.

SREDNJA ŠKOLA PREGRADA - ŠKOLA BUDUĆNOSTI

- **kompetitivnost škole** temelji se na njenim glavnim metodama rada: suradnja, međusobna potpora, tolerancija i iskrena posvećenost zajednički dogovorenim ciljevima
- moto škole je „**učimo glavom, srcem i rukama**“
- od redovne nastave do izvannastavnih aktivnosti ostvaruje se bezbroj odličnih rezultata, surađuje se s lokalnom i širom društvenom zajednicom, a poseban naglasak stavlja se na istraživačku i projektnu nastavu.

SREDNJA ŠKOLA PREGRADA

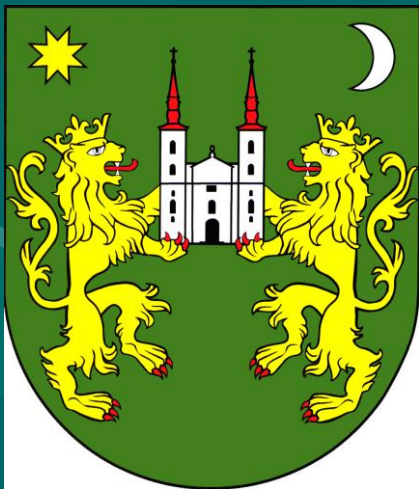

O ŠKOLI I UČENIČKOM DOMU:

- Učenici (N=450) i nastavnici (N=87) rade i uče u optimalno opremljenoj školskoj zgradi koja sadrži specijalizirane učionice, trodijelnu sportsku dvoranu, teretanu i najsuvremeniju nastavnu opremu koja se neprekidno nadopunjava.
- Obrazovni programi: prirodoslovna gimnazija, program ugostiteljstva i turizma (kuhar/konobar/slastičar) te zdravstva i socijalne skrbi (fizioterapeutski tehničar, dentalni tehničar, medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege, farmaceutski tehničar).
- U sastavu Škole nalazi se i učenički dom koji je moderno i kvalitetno opremljen za smještaj 126 učenika, kojima se nudi sudjelovanje u brojnim aktivnostima i radionicama
- Brojne generacije učenika ostavile su neizbrisiv trag, a posebno uspjesima iz područja biologije, povijesti, ekologije, Ponosa Domovine te sporta. Razlozi su to za vjerovanje kako Škola svojim postojanjem, djelovanjem i nastojanjima doprinosi značaju i životu grada Pregrade, Krapinsko-zagorske županije, ali i šire.

- Grad Pregrada prepoznao je vrijednost provedbe programa MEĐUNARODNE EKO-ŠKOLE i stoga kontinuirano podupire našu školu pri realizaciji projekata

- univerzalni program za upravljanje okolišem, certifikaciju i odgoj i obrazovanje za održivi razvoj

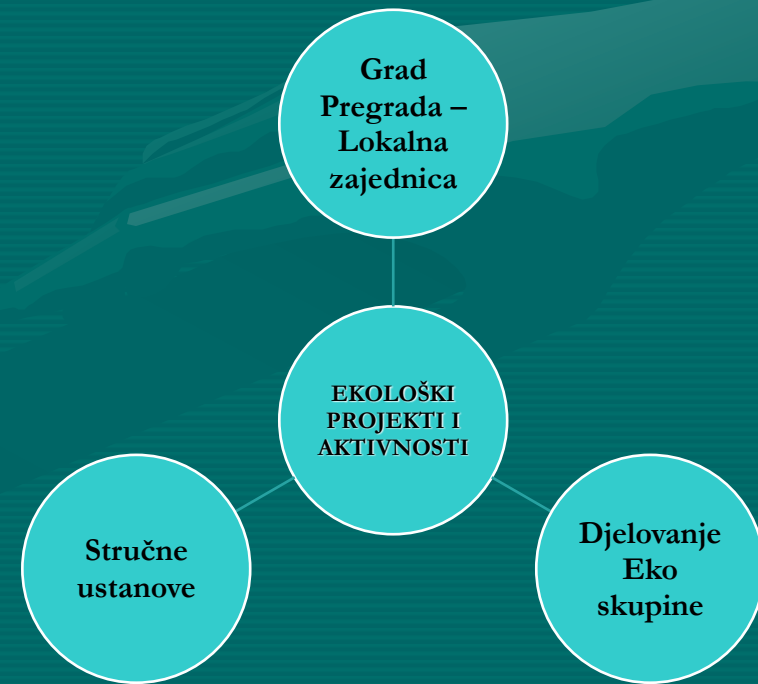
- program Eko-škole jasno određuje i usmjerava način na koji se nastavni sadržaji o zaštiti okoliša primjenjuju u svakodnevnom životu škole – učeničkog doma
- svi sudionici života u Eko-školi (učenici, nastavnici, administrativno i tehničko osoblje škole, roditelji, odgajatelji i lokalna zajednica) zajednički poduzimaju niz praktičnih aktivnosti s ciljem smanjenja opterećenja okoliša

Posebna pozornost posvećuje se pitanjima smanjivanja i zbrinjavanja otpada, racionalnog korištenja energije i vode i uređivanju školskog i domskog dvorišta.

- programom Eko-škole, s čijim smo sustavnim provođenjem otpočeli 2002./03. školske godine, želi se ugraditi «osjećaj» za okoliš u svakodnevni život naše škole i učeničkog doma

- kontinuirano se radi na razvijanju ekološki osviještenog učenika promovirajući ponašanja, vještine i navike življenja usmjerene na vrijednosti odgoja za okoliš i održivi razvoj
- **učenici najbolje uče izravnim uključivanjem u proces u kojem mogu učiniti nešto za sebe i za druge pa tako i za prirodu**

Na ovaj se način želi povećati razina znanja, sposobnost i motiviranost za očuvanje i brigu za okoliš kroz usvajanje novih spoznaja i vještina te promjena ponašanja i ostvarivanje prava na život u zdravom okolišu.

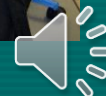

Projektne aktivnosti kroz timski rad

- projektne aktivnosti uključuju rad s učenicima, roditeljima kao i povezivanje sudionika u lokalnoj zajednici u pružanju podrške korisnicima radi ostvarivanja cilja projekta
- polazište svih ekoloških projekata je postojanje problema u neposrednoj okolini, s naglaskom na razvijanju vještina očuvanja okoliša u svakodnevnoj, nama bliskoj situaciji – našem životnom okruženju
- projekti osiguravaju timski pristup i partnersku suradnju svih sudionika u odgojnom procesu, unutar škole, s roditeljima i lokalnom zajednicom, potičući sudionike na pregovaranje, suradnju, traženje rješenja i rješavanje problema

- budući da je **interdisciplinarnost i multidisciplinarnost** vrlo bitna u realizaciji ovakvih programa, teme o zaštiti okoliša i održivom razvoju nastoji se ugraditi u cjelokupni odgojno – obrazovni proces s ciljem da se kod djece - učenika i djelatnika pobudi svijest i zajednički nauči kako živjeti «ekološki»

- posebna se pozornost obraća na ugradnju i primjenu programa Eko-škole u redovnu nastavu i izvannastavne aktivnosti
- učenici, članovi Eko-škole najzaslužniji su za poticanje ekoloških aktivnosti u školi i učeničkom domu (na ovaj način učenici pokazuju koliko su demokratični te da imaju svoja prava, ali i dužnosti)

EKOLOŠKE INICIJATIVE I AKTIVNOSTI U SREDNJOJ ŠKOLI PREGRADA

- pokretanje akcije sakupljanja lijekova, starih baterija, papira i stakla
- čišćenje i održavanje okoliša škole i učeničkog doma

- realizacija projekta Eko – staza Kunagora

- projekt Pregradski labirint simbolike

- sadnja drveća u dvorištu škole i učeničkog doma – projekt “Šume”

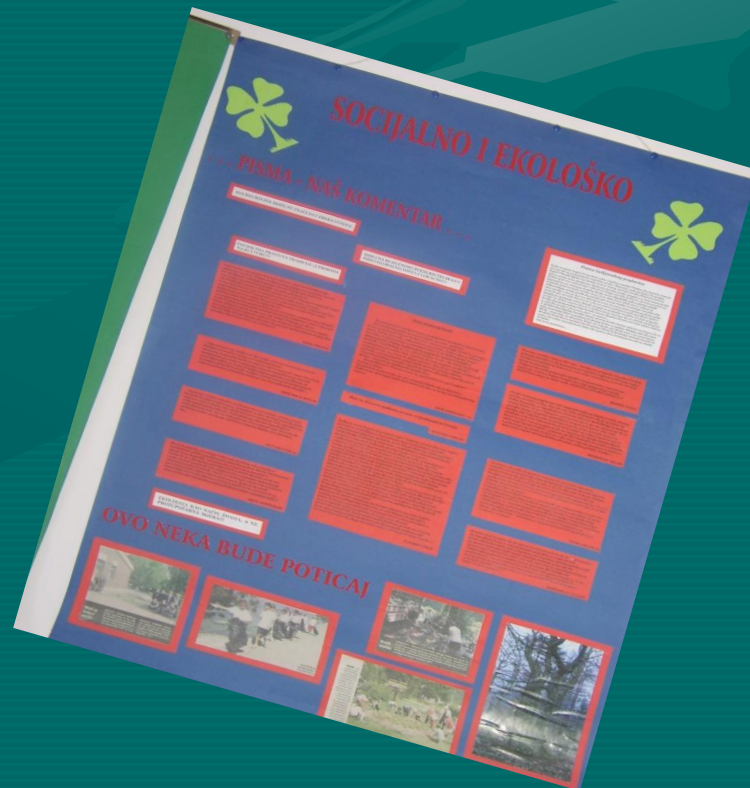
- provođenje školskog eko-kviza

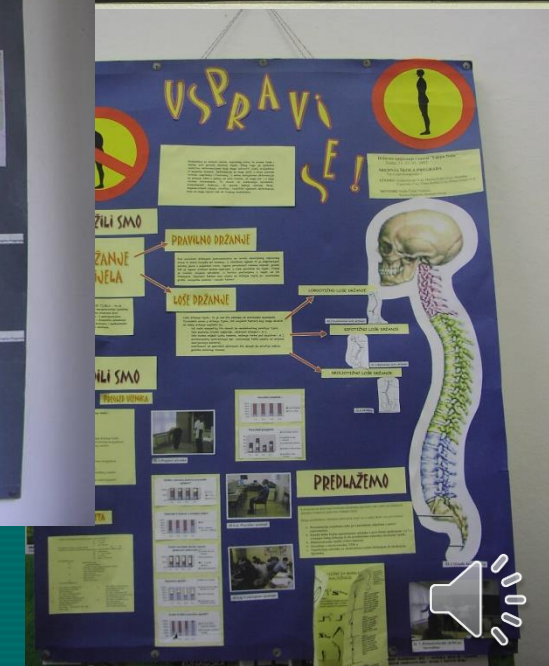
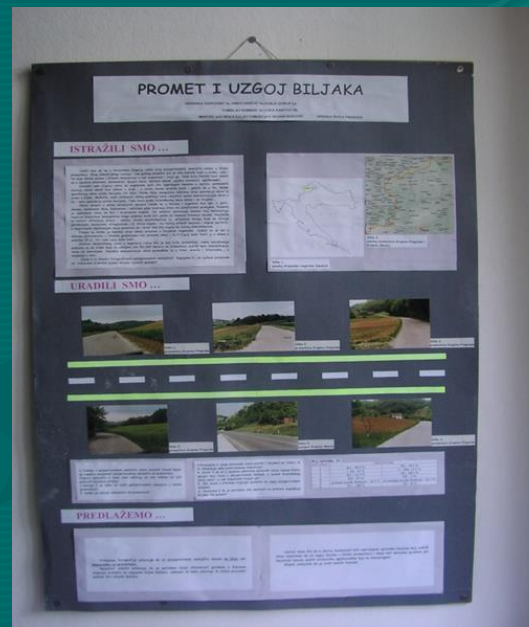
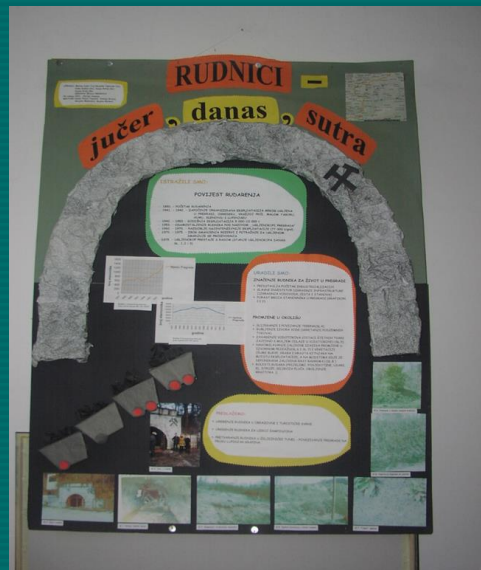
- provođenje godišnjih ekoloških projekata

- izrada panoa i prigodnih plakata povodom važnih «eko» nadnevaka

- Štetne tvari u svakodnevnom životu
- Uspravi se
- Samoniklo bilje u prehrani i liječenju
- Ambrozija u Pregradi i okolici
- Zagorski štrukli u našoj školi
- Autohtone sorte vinove loze
- Malim koracima do velikih rezultata
- Biološka sredstva za čišćenje
- Sadnja aleje autohtonih vrsta drveća
- Promet i uzgoj bilja
- Rudnici u Pregradi

Projekt

„Mi jedemo odgovorno“

Projekt „Mi jedemo odgovorno“ je prvi pokušaj u EU k izgradnji školskog programa koji rješava ključna pitanja potrošnje hrane. Kroz akcijski orijentiranu pedagošku metodologiju, poznatih 7 koraka Ekoškola, mladi razvijaju kritičko razmišljanje, znanje, vještine i stavove te nastoje postati globalni građani i izazvati sami sebe da usvoje nove obrasce ponašanja i nove prehrambene navike.

„Mi jedemo odgovorno“ je akcijski orijentiran globalni program učenja s ciljem razvoja kritičkog razmišljanja, znanja, vještina i stavova koji će omogućiti mladima da usvoje nove obrasce ponašanja.

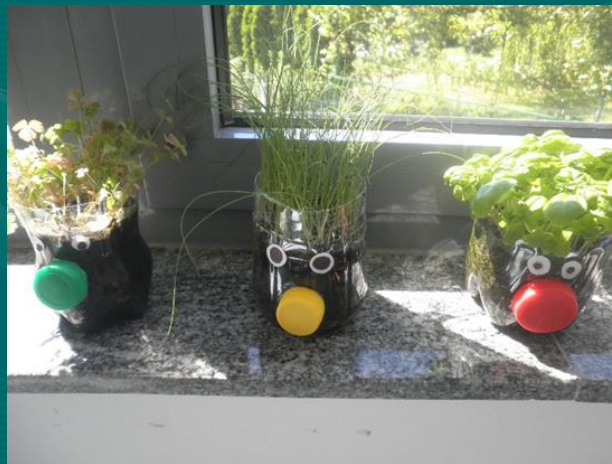
Projekt potiče nastavnike i odgajatelje da ugrade teme o odgovornoj potrošnji hrane u svoja predavanja te motivira učenike na aktivnosti koje će potaknuti pozitivne promjene u školi, obitelji i lokalnoj zajednici.

Cilj projekta također je podići svijest roditelja i lokalne zajednice o globalnim utjecajima naših svakodnevnih odluka.

Projektni dan – pokazatelj rezultata i ishoda učenja kroz projekt

- priprema domaćih proizvoda od meda, masti i mliječnih proizvoda i sezonskog voća: radionica izrade medenjaka od domaćeg meda i masti, radionica pripremanja domaćeg kruha od domaćeg jogurta i bućinog brašna, radionica analize i usporedbe sastojaka kupovnog soka od naranče, jabuke i limuna i domaćeg soka od naranče, limuna i jabuka, koji su učenici sami pripremili, radionica pripreme čipsa od jabuke
- radionice pripreme tla i recikliranja plastičnih boca od kojih su napravili pravi mali vrt u kojem će uzgajati vlastito začinsko bilje

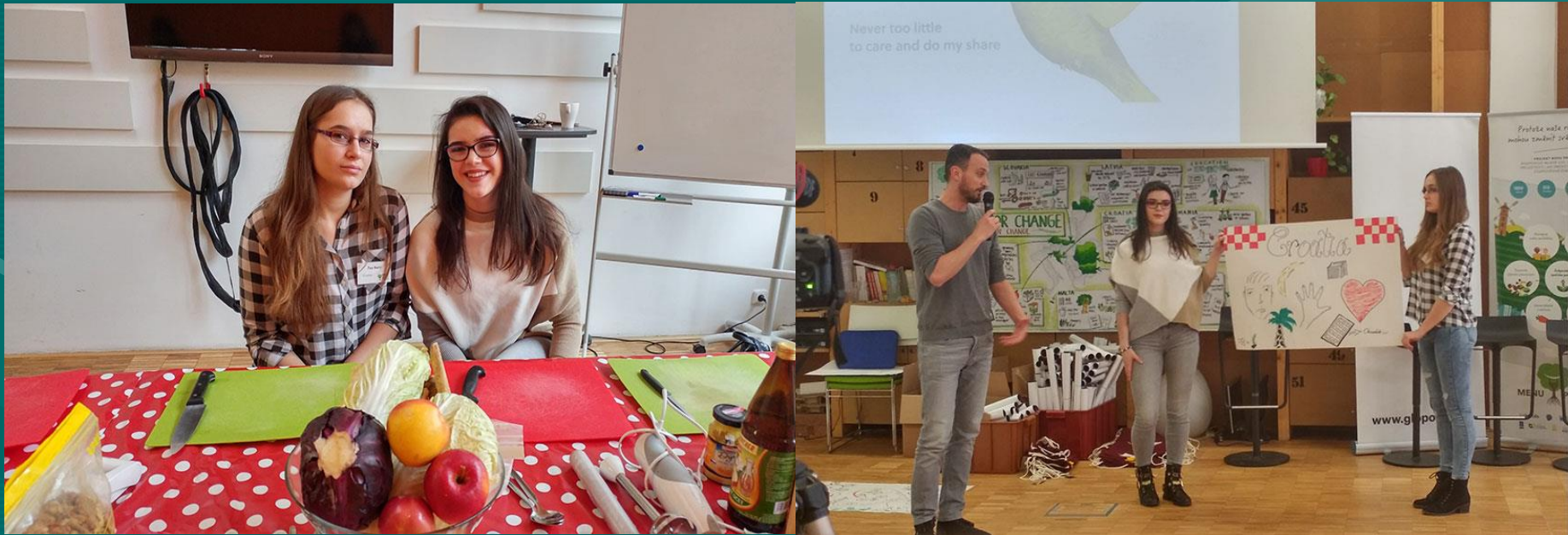

- s obzirom na to da su učenici pripremili same delicije, u goste su pozvali roditelje, nastavnike i vanjske suradnike te ih počastili pripremljenim delicijama
- osim učeničkih proizvoda uzvanici su mogli isprobati proizvode Farme Vrhovec, koju su učenici posjetili u sklopu projekta
- na stolu su se našli sirevi s neobičnim začinima, domaće punomasno vrhnje, voćni i obični jogurti, maslac i domaći med obitelji Krog.
- nakon degustacije proizvoda, koordinatorice projekta prezentirale su svim uzvanicima glavne ciljeve projekta i dosadašnje realizirane aktivnosti

- sudjelovanje na **Internacionalnom forumu u Pragu „Menu for change“**: učenje novih metoda kompostiranja, čuvanja nutricionističkih vrijednosti hrane, porijekla namirnica (*odakle nam i kako dolaze čokolada i banane*)
- prezentacija rada na projektu “srcem, glavom i rukama” – primjer provođenja projekta u našoj školi – učeničkom domu

Projekt „BUDUĆNOST POČINJE DANAS: JAČANJE ZNANJA I VJEŠTINA MLADIH ZA IZGRADNJU ODRŽIVIH LOKALNIH ZAJEDNICA“

Srednja škola
Pregrada

Projekt provodi Mreža udruga Zagor u partnerstvu s Gimnazijom Antuna Gustava Matoša, Srednjom školom Pregrada, Srednjom školom Zlatar, Srednjom školom Bedekovčina, Lokalnom akcijskom grupom Zagorje-Sutla, Zelenom akcijom i Krapinsko-zagorskom županijom.

Projekt je započeo 19. travnja 2019. i trajao je do 18. travnja 2021., sufinanciran je od strane Ureda za udruge Vlade RH u okviru Švicarsko-hrvatskog programa suradnje.

Program neformalnog obrazovanja “Ekologija i održivi razvoj” održan kroz 4 tematske radionice.

Radionica: Gospodarenje otpadom

Učenci su naučili što je otpad, kako se može smanjiti njegova proizvodnja te kako i zašto ga je potrebno odvajati i reciklirati. Također se govorilo o biootpadu, kako ga pravilno zbrinuti te kako koristiti dobiven produkt (kompost) u domaćinstvu.

Na radionici su učenci imali priliku izraditi vlastite kante za kompostiranje i ovladati procesom kompostiranja miješanjem biootpada sa smeđim materijalom (piljevina, karton, lišće).

Radionica: Energetika

Učenci su u teorijskom dijelu radionice naučili što su obnovljivi i neobnovljivi izvori energije, a naglasak je bio na važnosti obnovljivih izvora energije.

Zatim je uslijedio praktični dio u kojem su učenci izradili solarni kolektor za potrošnu toplu vodu. Cilj radionice bio je promoviranje korištenja obnovljivih izvora energije i educiranje sudionika o tome što oni sami mogu učiniti da bi povećali udio obnovljivih izvora energije u ukupnom korištenju energije.

Radionica: Održivi transport

U teorijskom dijelu učenici su naučili na koje sve načine promet utječe na okoliš i društvo te koja su prijevozna sredstva manje, a koja više štetna za okoliš. U praktičnom dijelu radionice učenici su naučili kako sami mogu zamijeniti i zakrpati gumu na biciklu. Cilj radionice bio je potaknuti učenike da više koriste bicikl, kao za okoliš izrazito prihvatljivo prijevozno sredstvo.

Radionica: Klimatske promjene

U prvom dijelu učenici su saznali više o znanosti o klimi, klimatskim promjenama i njihovoj štetnosti te su se upoznali s pojmom “klimatska pravda”. U drugom dijelu učenicima je prikazan film na temu klimatskog pokreta kako bi sudionici dobili jasniji uvid u to kako su ljudi iz različitih dijelova svijeta ujedinjeni u borbu za klimatsku pravdu.

- **realizacija projekata** govori u prilog uspješnosti provedbe programa međunarodnih Eko-škola
- posebice se potiče ideja **ekološkog odgoja i obrazovanja od vrtića do fakulteta** u našoj Pregradi
- redovno informiranje putem web stranice škole i učeničkog doma:
<https://sspregrada.hr/>

Ponosni smo! Zelena zastava, koja se vijori u dvorištu naše škole, potvrda je i poticaj našem radu.

Umjesto zaključka...

VAŽNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI PROVOĐENJA PROGRAMA MEĐUNARODNE EKO – ŠKOLE

- **ekološki osviješteni** učenici utječu na svoje roditelje i čitavu lokalnu zajednicu; svojim radom ona ih podučavaju; naša Eko škola svjesno je zadala zadaću svima oko sebe da shvate uzroke i posljedice ljudskog nemara, potakla ih da na njih ispravno reagiraju i da svi zajedno prihvatimo odgovornost za posljedice ljudskog nemara
- **ostvaren uspjeh kod** učenika razvija pozitivnu sliku o sebi (ja to mogu – želim – znam i hoću), pozitivan odnos prema drugima, pozitivan odnos prema prirodi i razvoju novih tehnologija te njegovanje uzajamne pomoći i suradnje
- **rad i upornost učenika** urodili su brojnim nagradama, priznanjima i pohvalama te uključivanjem u obitelj Međunarodnih eko škola

Hvala na pažnji!

